

betvivle, at han mener, at, naar Rentefoden bliver ved de 4 pCt., saa vil det, i Fald vi gjøre Skridtet fuldt ud, bidrage til, at vi faae en velstaaende og konservativ Landbostand. Det er ganske vist af den Slags fromme Ønsker og Forhaabninger, som det kan være meget smukt at naae hen til, men om et saadant Maal i Virkeligheden vil kunne naas, vil jeg meget betvivle. Jeg tror, at den Tid, der ligger tilbage, taler for det stik Modsatte. Det ærede Medlem taler saa tidt om, at Penge ingen Vare ere, at man næsten skulde tro, at det var Sandhed. Men Penge ere virkelig en Vare, ligesom Arbeidskraften f. Ex. Om dem begge gjælder det, at Prisen retter sig efter Forholdet mellem Efterspørgsel og Tilbud. Det kan ikke hjælpe, at det ærede Medlem siger, at det ikke er Tilfældet, thi vi kunne se det Dag for Dag i hele den vide Verden. Det kan ikke hjælpe, at man vil komme frem med Drihøusplanter, de gaa ud, naar de komme i den friske Luft; thi der er intet Hold i dem. Nu kom det ærede Medlem til at udtale, at, skulde vi endelig gjøre Noget, saa skulde vi sætte Renten til 5 pCt. Dette er efter min Mening at gaa fra den ene Ubeilighed til den anden; det gaar paa ingen Maade an. Hvem borger os for, at Forholdene ikke ere saaledes om 3 til 4 Aar, at den almindelige Rente er 3 pCt. Saa maatte vi atter have et af de Forslag af det ærede Medlems Fabrik, som vi have været plagede med i flere Aar. Det blev da i modsat Retning, men det vilde ikke nytte det Allermindste. Jeg mener, at det bedste Bevis for, at denne Tale om at laa Rentefoden fast, er uheldig, er det, at vi have en Regulator, som viser, hvad Pengene ere værd til Liden som disse. Der er ikke i denne Henseende fremkommet noget mere klart, end hvad den høitærede Minister oplyste, at der er udgivet 19 Millioner af Kreditforeningens Obligationer, og hvor meget ere de værd mellem Mand og Mand. Om der kom Hundreder, ja Tusinder af den Slags Folk som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, der udtalte det Modsatte, saa hjalp det ikke det Mindste; men det er vel muligt, at, naar en Rothschild reiste sig og sagde det, saa kunde det hjælpe, thi det har jo mere end een Gang viist sig, at, naar saadanne Folk bestandig kjøbe op af et Papir, der kommer frem, saa kan det paa kunstig Maade skrues op til en vis Tid. Jeg mener, at, hvad vi her gjøre, er et heldigt Skridt. Man kan jo ikke forlange, at Folk, der ere gaacede baglænds i

mange Aar, paa en Gang skulle gjøre omkring og gaa i den rigtige Retning. Vi vide, at de ærede Medlemmer ere meget konservative, de maa derfor lidt efter lidt vænnes til at gaa til Siden. Nu have de dog faaet saa megen Erkjendelse, at de kunne se, at den Kontramarsch fører til et Maal. Om det varer lidt længere, inden de komme til Maalet, gjør Intet til Sagen. Jeg er overbevist om, at dette Forslag vil føre til Rentefodens Frigivelse, og de ærede Medlemmer ville komme til at tage lidt mere Neb i Seilene i Løbet af et Aars Tid. Jeg ser ikke den Historie med saa mørkt et Ansigt, thi jeg tror, at Liden af sig selv vil afføde Frigivelsen, og jeg kan derfor ganske rolig lade Liden gaa. Men een Ting er sikker, at, naar vi bestandig staa og pukke paa Landbostandens Opving og dog tale om at laa Rentefoden fast, som om dette kunde virke i god Retning, saa skal det nok vise sig, at alle Baand, at Alt, hvad der gaar i Retning af Formynderskab, at det at sætte Skranker for Krediten, som det ærede Medlem tidligere har talt om, kun vil bringe Ulykke for Landbostanden. Dette har viist sig i andre Lande. So lempeligere et Forhold vi sætte mellem dem, der have Penge, og dem, der trænge dertil, desto bedre. Disse Indstrænkninger ere kun et Omfødsdepartement baade for dem, der trænge til Penge, og for dem, der ville udlaane. Naar det ærede Medlem kommer med saadanne Udtryk, som han her er kommen med, saa siger jeg, at det er Ord og Talemaader, som jeg ligesom vil stemple med det Udtryk, at, naar en Mand har et stort Sværd og giver et kraftigt Hug lige ned i Vandet, saa gjør det hverken Ondt eller Godt. Det er bare Talemaader. Jeg skal altsaa udtale som mit Ønske og Haab, at vi inden syde Tid maa komme hen paa det naturlige Omraade at lade Pengene passere sig selv; det tjener Enhver bedst. Naar Noget i denne Sal eller udenfor tror, at jeg her staar og taler for Agerkarlene, saa skal jeg sige, at jeg netop gjør det Modsatte. Hvad er det, der hjælper Agerkarlene? Det gjør Alt det, der skal staa og arbejde i Mørket. Jeg veed godt, at f. Ex. i Slyn og Lylland ser man paa Agerkarlene som paa nogle forserdelige Mennecker; men hvad er det Leqn paa Andet, end at disse kunstige Ting opretholde Agerkarlene? I det Dieblis, Rentefoden gives fri, vil alt dette Hofuspokus og alt det, der gaar i Evang og arbeides i Mørke, ikke existere. Det er dette, jeg er bange for, at vi laa Benene sammen paa